

O b s a h.

	Str.
Předmluva	VII
§. 1. Stav politický a náboženstvo-mravní u Řeků	1
§. 2. Stav politický a náboženstvo-mravní u Římanů	8
§. 3. Stav politický a náboženstvo-mravní u Židů	13
§. 4. Sekty náboženské u Židů za těch dob	24
§. 5. Plnost času	26

I. Perioda.

Od založení Církve křesťanské až do císaře Konstantina
(od r. 33 — 306).

I. Zevnitřní osudy Církve.

§. 6. Založení Církve křesťanské	30
§. 7. Šíření-se Církve pronásledováním a) mezi Židy	33
§. 8. " " " b) mezi pohany	35
§. 9. První Církve apostoľské	39
§. 10. Osudy a působení ostatních apostoľů	41
§. 11. Konečné odloučení Církve křesťanské od židovské. — Wyrácení Jeruzaléma	43
§. 12. Rozšířování-se Církve a) na Wýchodě	47
§. 13. " " " b) na Západě	49
§. 14. Příčiny rychlého rozšířování-se wíry křesťanské	50
§. 15. Pohaství w zápasu s křesťanstwím — Pro- následování	55
§. 16. Pronásledování Církve kř. za Nerona, Domi- ciána a Trajana	59
§. 17. Pronásledování za Hadriána; Antonína Pia a Marka Aurelia	62
§. 18. Pronásledování za Sewera, Decia a Diokle- ciána	68

	Str.
§. 19. Spisy pohanských mudrců proti víře kř.	82
§. 20. Křesťanství hájitelové (apologetové)	88

II. Dějiny učení církevního.

§. 21. Sněm církevní v Jeruzalémě	91
-----------------------------------	----

Otcové církevní.

1. Otcové apostoľští.

§. 22. Předběžné poznamenání	93
§. 23. Sv. Klemens římský	95
§. 24. Sv. Ignác	99
§. 25. Sv. Polikarp	101

2. Otcové doby po-apostoľské.

§. 26. Sv. Justin, Irenej, Řehoř Divotvorce, Cyprian	104
--	-----

3. Spisovatelové církevní této doby.

§. 27. Klemens Alexandrinský. — Škola katechetická tamější. — Origenes. — Tertullian	111
--	-----

a) Kacířstva toho věku.

§. 28. Předběžné poznamenání	116
§. 29. Kacířstva poslá z Židovstva	117
§. 30. Bludové z pohanstva	119
§. 31. Gnosticismus; původ a směr jeho	121
§. 32. Přehled soustav gnostických	124
§. 33. Manicheové	128
§. 34. Montanisté	132
§. 35. Antitrinitáři	134

b) Spory církevní.

§. 36. Spor chiliastický; — o křestu, od kacířů udělaném; — o slavení Velikonoci	138
--	-----

c) Roztržky církevní.

§. 37. Schisma v Karthagu, v Římě i v Egyptě	145
--	-----

III. Řízení Církve křesťanské.

§. 38. Řízení Církve, — Primat.	148
§. 39. Záhnové; knězi; biskupové	151
§. 40. Nižší outadové církevní	156

	Str.
§. 230. Velicí mužové církevní: 1) sv. Ignácius	919
§. 231. 2) sv. Karel Boromejský;	921
§. 232. 3) Vincenz de Paula; 4) sv. Frant. Sales	924
§. 233. 5) sv. Terezie	927
§. 234. 6) sv. Frantisek Xaver	930
§. 235. Kečnickové 7) Wiejra a 8) Skarga	936
§. 236. Bulla „Večeře Páně“	939

B. Nové řády.

§. 237. Jezovité	940
§. 238. Jejich působení	947
§. 239. Ostatní řádové této doby	951
§. 240. Umění ve službě Církve	960
§. 241. Věda církevní této doby	963

III. Zevnitřní osudy Církve.

§. 242. Rozjímání předběžné	968
§. 243. Rozšiřování víry křesťanské v Japáně, Indii a Číně	969
§. 244. Evangelium v Americe, Paraguay	974
§. 245. Ústav „Propaganda“ v Římě	976
§. 246. Zač se vedlo Církvi po míru augsburčském	—
§. 247. Válka 30letá	980
§. 248. Westfálský mír	983
§. 249. Pokusy sjednocení protestantů s ředcu Církvi	987
§. 250. Pokusy sjednocení mezi katolíky a protestanty	988

VI. Perioda.

Od času „revoluce“ až do nynější chvíle.

A. Příprava k revoluci.

§. 251. Zač se vyvíjela z reformací „revoluce“	991
§. 252. Květ a pád vědy posvatné ve Francouzích	992
§. 253. Upadek církevního smýšlení v Němcích	997
§. 254. Církev katolická ve Wlassích	1000
§. 255. Bouření v Polsku	1003
§. 256. Vyzdvížení řádu jezovitského	1005
§. 257. Šíření se křesťanské víry missemi	1010
§. 258. Poměr ke státu a učení víry církví pro- testantských	1012
§. 259. Víra pobláhá filosofii liché (volnomyslnictví)	1015

B. Francouzská revoluce.

- §. 260. Začátek francouzské revoluce 1020
 §. 261. Zákonodárni sněm; národní konvent 1024
 §. 262. Následky revoluce pro stát církevní 1028
 §. 263. Následky revoluce pro Cirkvi w Němcích 1036
 §. 264. Německé konfórdáty 1038

C. Výjev ve sborech nekatolických.

- §. 265. Obnovené pokusy k udržení symbolického protestantismu, vplyw filosofie na wíru; pietisté a mukrowé 1039
 §. 266. Spory o sjednocení; o agendu; biskupstwi w Jeruzalémě; jednota Gustawo-Abdolfská; návraty ke katolicismu 1042
 §. 267. Sekty protest.: Irwingiáni, Mormonové 1045
 §. 268. Misie a biblické společnosti 1048
 §. 269. Cirkvi řecká a nejnovější poměry její k Cirkwi římské 1050

D. Život w Cirkwi.

- §. 270. Řády církevní 1054
 §. 271. Slawní mužové: 1) Bossuet 1059
 §. 272. 2) Fenelon 1062
 §. 273. 3) Alfons Liguori 1066
 §. 274. Bludaři, w Cirkwi katolické vznikli 1069

E. Obrat k církevnímu smýšlení a nejnovější poměry katolické Cirkwe w rozličných zemích.

- §. 275. Španělsko a Portugalsko 1075
 §. 276. Belgie 1081
 §. 277. Francouzsko 1083
 §. 278. Švýcarsko 1089
 §. 279. Cirkvi katolická w Anglicku a w Irsku . 1096
 §. 280. Katolická Cirkvi w Rusku 1102
 §. 281. Katolická Cirkvi w Prusích 1105
 §. 282. Katolická Cirkvi w Rakousích 1110
 §. 283. Misie w Cirkwi katolické 1113
 §. 284. Kongeanismus 1115
 §. 285. R. 1848 a sbory biskupské we Wircburku a we Widni 1121
 §. 286. Závěreč 1128

	Str.
§. 41. Časy a místa posvatná; služby Boží . . .	158
§. 42. Přisluhování sw. swátosti. 1) Křest . . .	164
§. 43. Swátost pokání	166
§. 44. Ostatní swátosti	168
§. 45. Jiné posvatné obřady a obyčeje křesťanské.	171
§. 46. Křesťanská astéze; bezženství (celibat) du- chovních	173

II. Perioda.

Od Konstantina Velkého až do pokřesťanění germanských
a slowanských národů počátkem VIII. století.

I. Zevnitřní osudy Církve.

§. 47. Bláda šesti císařů w říši římské . . .	175
§. 48. Obrácení Konstantina Velkého, — vítězství Církve kř. w říši římské	177
§. 49. Ustanovení Konstantinova ohledem Církve	181
§. 50. Julian, odpadlík	183
§. 51. Boznenáhlé vyhynutí pohanstva . . .	187
§. 52. Odpor pohanských mudrců; obrancové kře- stianští	191
§. 53. Rozšířování víry křesťanské w Asii a w Africe	195
§. 54. Mohamed	199
§. 55. Učení Mohamedovo, šíření-se a úloha jeho	204

II. Dějiny učení církevního.

Vývoj víry a vědy katolické o osobě Jezu Christa
na všeobecných konciliích odporem kacířů.

§. 56. Hlavní znaky věku toho	209
§. 57. Donatisté a schisma jejich	211
§. 58. Učení katolické Církve o osobě Jezu Christa 1) proti Ariánům	216
§. 59. Macedonius; blud Adoptiánský a Apollina- rismu	224
§. 60. Nestorius, sněm w Efesu (r. 431) . . .	228
§. 61. Eutyches, sněm w Chalcedoně (r. 451). .	232

	Str.
§. 62. Spor o třech kapitolách — sněm w Konstantinowě II. (r. 553)	234
§. 63. Monothelétové — sněm w Konstantinowě III. (r. 680)	235
§. 64. Manichejstwo, Priscillianisté	239
§. 65. Pelagianismus	241
§. 66. Jovinian, Vigilancius; spor o Origenesowi	244

Sw. Otcové a učitelové církve.

§. 67. Předběžné poznamenání: 1) Athanasius; 2) Hilarius	247
§. 68. Sw. Basilius	249
§. 69. Sw. Řehoř Nazianský	256
§. 70. Sw. Jan Zlatoušlý	259
§. 71. Sw. Ambrož	267
§. 72. Sw. Jeronym	275
§. 73. Sw. Augustin	279
§. 74. Sw. Lew Veliký	284

Spisovatelové církve.

§. 75. Lactancius, Eusebius, Rufinus	287
--	-----

III. Řízení či ustawa Církve těch dob.

§. 76. Předběžné poznamenání: poměr státu k Církvi	290
§. 77. Swatowláda (hierarchie) 1. Papež	291
§. 78. Metropolité a patriarchové	293
§. 79. Biskup a církvní okres jeho	296
§. 80. Wolení přednostů církvních	299
§. 81. Wýživa duchowenstwa	302
§. 82. Wychowávání duchowenstwa	303

Bohoslužba.

§. 83. Bohoslužba. — Chrám	305
§. 84. Církvní slavnosti a posty	311
§. 85. Slavení mše sw.	314
§. 86. Ústaw fajcí	319
§. 87. Ostatní swátosti	322

Mnišstwo.

§. 88. Asketové a poustevníci	326
---	-----

	Str.
§. 89. Sw. Antonín, Pachomius	329
§. 90. Dálší šíření-se mnišstva; první kláštery	333
§. 91. Sw. Benedikt	337
§. 92. Kasstodor, doplnitel řeholystw. Benedikta .	344
§. 93. Celibat	350

III. Perioda.

I. Zevnitřní osudy Cirkve.

A) Šíření-se wíry křesťanské mezi národy, zvláště Germany a Slowany na západě Evropy.

§. 94. Šíření-se wíry křesťanské po Evropě . . .	353
§. 95. Wíra křesťanská w Norikum, Pannonii a jiných krajinách střední Evropy	362
§. 96. Sw. Bonifácius, apostoł národů germanstých	367
§. 97. Působení císaře Karla Wel. w Cirkwi sw. .	382
§. 98. Obrácení Sasů na wíru křesťanskou . . .	391
§. 99. Sw. Ansgar, apostoł sewerné Evropy	398
§. 100. Působení biskupů Solnohradstých	408

B) Křesťanská wíra mezi národy slowanskými.

§. 101. Pokřesťanění Chorwatů a Slowanů illyrstých, Srbů a Windů w Korutanech a w Krajně	409
§. 102. SS. Cyrill a Method, apostołové národů slowanstých	417
§. 103. Pokřesťanění Slowanů pclabstých	433
§. 104. Křesťanská wíra w Polsku a w Uhřích .	436
§. 105. Obrácení Rusů a Normanů	442

II. Dějiny učení církevního.

§. 106. Spisowatelé církevní toho času	445
§. 107. Jan Erigena Šlot	453
§. 108. Blud Adoptiánský	458
§. 109. Pauliciáni	460
§. 110. Botení obrazů (Ikonoκlasm) w řecké Cirkwi	464
§. 111. Obnowení obrazůcty — druhý sněm w Niceji (787)	469

Roztržka tecká.

	Str.
§. 112. Bhocius	472
§. 113. Pokračování	479
§. 114. Konečné vybuchnutí roztržky	483

Spory o večeri Páně.

§. 115. Paschasius Radbertus; Berengar	486
--	-----

III. Dějiny moci papežské v poměru k moci císařské.

§. 116. Kříže francá pod Ludvíkem Pobožným a syny jeho	490
§. 117. Smutné doby snižení stolice sv., — poz- wznesení-ji Ottou I., — obnovení císařství; řimsko-německého císařst. počátek (962)	492
§. 118. Papež Sylvester II. a jeho wět	498
§. 119. Poměr stolice sv. k císařství za císaře sv. Zindřicha II.	505
§. 120. Moc papežská za císařů z domu salických Frantů. (Konráda II.; Zindřicha III.)	509
§. 121. Papež Lew IX. a jeho wět	513
§. 122. Papežové až do Řehoře VII.	520

IV. Zřízení či ustawa Cirkwe.

§. 123. Moc a wáznost stolice sv.	523
§. 124. Začátek státu cirkewního (Dědictwí sv. Petra)	526
§. 125. Nowé ustanowení ohledem wolby papežů — kardinálowé	530
§. 126. Metropolitowé a biskupowé	531
§. 127. Ústaw kanowníkům — arcikněží	533
§. 128. Postawení Cirkwe k státu ohledem swazku lenního	536

Kázeň cirkewní.

§. 129. Kázeň; soudy objízdné; mír Boží	538
---	-----

Bohoslužba.

§. 130. Wymijení-se obrádu cirkewního — slawnosti — pobožnosti	542
§. 131. Dčisty (ordalie)	547

§. 132.	Záležitosti klášterské	Str. 549
§. 133.	Celibat	557

IV. Perioda.

Od p. Řehoře VII. — do počátku protestantství.

I. Zevnitřní osudy.

§. 134.	Tažení křížácká	559
§. 135.	Druhé tažení křížácké (r. 1147)	563
§. 136.	Třetí tažení křížácké (r. 1188)	566
§. 137.	Latinské císařství v Čechách (1204-1261).	568
§. 138.	Čtvrté tažení křížácké (r. 1228)	569
§. 139.	Šesté a poslední tažení křížácké	570
§. 140.	Krády rytířské	571
§. 141.	Následky tažení křížáckých	574
§. 142.	Šíření víry Kristovy v Pomoranech a na Litvě	577
§. 143.	Obrácení Prusů 1) sv. Wojtěch, aposto- l Prusů	579
§. 144.	Benediktýn Bruno-Bonifácius a jiní misio- náři ve Prusích	585
§. 145.	Obrácení národu mongolského a jiných v Asii	587

B. Církev řecká.

§. 146.	Pokusové sjednocování Církve řecké s la- tinskou	590
§. 147.	Řecká sjednocená Církev — biskupové in partibus	593
§. 148.	Církev ruská, převrat v zřízení jejím	595

II. Historia vědy církevní.

§. 149.	Otcové církevní této doby: 1) Anselm	601
§. 150.	2) Sv. Bernard	606
§. 151.	3) Sv. Tomáš z Aquino	613
§. 152.	4) Sv. Bonaventura	622
§. 153.	Scholastika a Mystika	626
§. 154.	První doba vědy scholastické	630
§. 155.	Druhá doba scholastiky — Univerzity — národní básnictví	635

Kacířtva na západě.

	Str.
§. 156. Káz kacířstev vělu tohoto	642
§. 157. Waldensští	645
§. 158. Albingensští — válka proti nim	648
§. 159. Počátek a význam inkvizicí	650
§. 160. Inkvizicí, co stálý soud věry	653
§. 161. Menší sekty	657
§. 162. Witlef a jeho působení	660
§. 163. M. Jan Hus	664
§. 164. Hus na sněmu církevním w Kostnici	671
§. 165. Husité	675

III. Břizeni či oustawa Církwe.

§. 166. Papež Řehoř VII. (Hildebrand)	679
§. 167. Zindřich IV. we sporu s papežem	683
§. 168. Ukončení sporu o investituře	689
§. 169. Začátek boje stolice sw. s Hohenstaufy	693
§. 170. Papež Innocenz III. a jeho věť	699
§. 171. Konec boje s Hohenstaufy, a vyhynutí rodu toho	703
§. 172. Království co léna stolice sw.	706
§. 173. Klesání moci papežské — Bonifác VIII.	709
§. 174. Přeložení stolice sw. do Awenionu sněm Wiennský (1311)	712
§. 175. Ludwil Bavor a papežové	715
§. 176. Roztržka na západě a následky její	718
§. 177. Sněm w Bisáck (r. 1409)	721
§. 178. Sněm w Kostnici (r. 1414)	723
§. 179. Sněm w Basileji (r. 1431)	727
§. 180. Poslední papežové této periody — 5. sněm Lateránu (r. 1512)	730
§. 181. Kardinálové; biskupové; kapitule biskupské; arcijáhnowé	732

IV. Bohoslužba a řázeň církevní.

§. 182. Umění we službě Církwe	734
§. 183. Bohoslužba; obřad; slavnosti	737
§. 184. Řázeň církevní	744
§. 185. Nowé řády církevní	747

	Str.
§. 186. Řády Jebravé: Sw. Frantisek Seraf.	756
§. 187. Sw. Dominik a řád jeho	760
§. 188. Pokračování o řeholích	762
§. 189. Celibat	769

V. Perioda.

Od času tak řečené reformacie až do času revolucí.

I. Nowotářství.

A. Nowotářství w Německu.

§. 190. Předběžné rozjímání	771
§. 191. Luther, jeho charakter	773
§. 192. Spor o odpustky; odpůrcové Luthrowi w tom	776
§. 193. Čeho se podjal Kim proti Luthrowi; hádka w Lipsku (1519)	779
§. 194. Říšský sněm we Wurmsu (r. 1521); Luther na Wartburku; bouře we Wittenberku	784
§. 195. Sněmové říšští w Norimberku r. 1522 — 1524. — Německo se rozpadá na kato- lické a lutheránské	787
§. 196. Válka sedlácká	790
§. 197. Sněmové říšští we Špirách r. 1526 a 1529; „Protestanti“	791
§. 198. Sněm w Augsburku r. 1530; spolek Šmal- taldenský; artikulové jeho	793
§. 199. Válka Šmaltaldenská; Interim; mir Augs- burkský (1555)	796

B. Nowotářství we Švýcařích.

§. 200. Zwingli	803
§. 201. Kalwin	807

C. Časení nových náuk po Evropě.

§. 202. Protestantismus we Švédsku, Dáneck a Norwegách	809
§. 203. Protestantismus w Nizozemích	813
§. 204. dto. w Prusích a Polskě	816
§. 205. dto. we Francouzích	819
§. 206. Noc Bartolomějská; edikt Nantský	822

D. Protestantism w Anglii.

§. 207.	Jindřich VIII. odtrhne se od Říma	827
§. 208.	Biskup Fischer a Tomáš Morus	829
§. 209.	Loupení klášterů w Anglicku	834
§. 210.	Smrt Kateřiny — Anny Bolény; — ostatní manželky krále Jindřicha	836
§. 211.	Král Eduard VI. a Marie — obnovení katolicismu	842
§. 212.	Elizběta; obnovené odpadnutí	844
§. 213.	Škotsko a Irsko	847
§. 214.	Další osudy katolíků w Velké Brittanii a w Irsku	850

E. Protestantism w Říši austriacké.

§. 215.	Protestantismus w zemích německých, českých a uherstých říše rakouské	854
§. 216.	Proti-reformaci w Čechách a w wnitřním Rakousku	859
§. 217.	Nová a dřevní víra	865
§. 218.	Příčiny tak rychlého šíření-se protestantismu	868

F. Spory a sekty mezi protestanty.

§. 219.	Spory o učení mezi protestanty	872
§. 220.	dto. mezi reformaty	873
§. 221.	Sekty mezi protestanty: Anabaptisté, Menonité, Swenfeldiáni, Sociniáni	880
§. 222.	Kwakerové, Methodisté, Herrnhutští a Swedenborgiáni	884

G. Spory theologické w kat. Cirkwi.

§. 223.	Bajus a Molina, hádky o milosti Boží	889
§. 224.	Jansenismus	895
§. 225.	Bulla „Unigenitus“ — schisma w Utrechtě	898
§. 226.	Pietistické spory w Cirkwi	902
§. 227.	Tak řečené swobody Cirkwe galliánské	904

II. Zřízení či ústawa Cirkwe.**A. Život Cirkwe katolické.**

§. 228.	Pravá oprawa Cirkwe, sněm w Tridentě	907
§. 229.	Papežové této doby a jejich působení	914